N°. 4964.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1863.

Dieu et mon droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5.00; voor de buitensteden franko p. p. ƒ6.00.

Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD.”

MAANDAG 14 SEPTEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 September.

De regering van Pruissen moge zich links of regts keeren, zij bevindt zich van alle zijden in netelige omstandigheden. Het vorstenkongres te Frankfort heeft meer dan een harer plannen verijdeld; heeft haar bepaaldelijk het oogenblik van de ontbinding der Kamers doen verhaasten. Pruissen ondervindt meer en meer, dat het schier alleen staat in het groote Duitschland, dat, zoo niet naar meer eenheid, althans naar meer vereeniging en zamenwerking verlangt. Het ziet, dat bijna gansch Duitschland zich meer en meer gaat vereenigen, maar dit, onder de banier des vrijgevigen afstammelings van den alouden stam der Habsburgers. Pruissen moet dus vooral in zijn eigene staten de krachten gaan zoeken, om zijnen rang te handhaven en zijnen wil meer klem bij te zetten. Het moet kunnen spreken in naam van zijne zeventien millioen onderdanen; het moet uit zijn kabinet eene stem kunnen verheffen, die te gelijker tijd de stem des Konings en de stem des volks, de stem der ministers en de stem der afgevaardigden is. Die noodzakelijke eenstemmigheid kon onmogelijk gevonden worden tusschen de volksvertegenwoordigers en het 't ministerie Bismarck, die wij onlangs te Berlijn met elkander zagen breken.

Het was tot een uiterste gekomen. Een van beiden, ministerie of kamer, moest wijken en toegeven, en beiden bleven halsstarrig de vijandig aangenomen pozitie verdedigen.

De Koning deed in Pruissen, wat gedaan werd te Athene, toen de troepen, bestemd om de openbare rust te bevorderen, de openbare rust verstoorden. Op de eene plaats werden 's lands troepen uit de hoofdstad verwijderd, op de andere plaats 's lands vertegenwoordigers, met dit verschil nogtans, dat de regimenten van Griekenland de algemeene afkeuring van eigen landgenooten ondergingen, en dat de afgevaardigden van Pruissen door hunne eigene provinciën werden gevierd en toegejuicht. Het ministerie bleef aan het roer van den staat, regeerde voort volgens dezelfde beginselen, die de meerderheid der bevolking alreeds in eene voorgaande kiezing had afgekeurd, en tot wier bestrijding zoo vele *Fortschritts*-mannen naar Berlijn werden afgevaardigd. Nu is dan eindelijk de dag gekomen, dat het ministerie zich in de noodzakelijkheid gevoelt van de vertegenwoordiging des volks aan zijne zijde te hebben. Dat het gebleven ministerie-Bismarck niets vermag met de naar huis gezondene volksvertegenwoordiging, is zonneklaar. Er moet dus eene nieuwe verkiezing plaats hebben, om de ontegensprekelijk vereischte zamenwerking mogelijk te maken; om alle krachten van het binnenland tot één bundel te binden, en aldus op de algemeene duitsche aangelegenheden den invloed te kunnen uitoefenen, waarop Pruissen aanspraak kan maken.

Ons dunkt dat het beoogde doel niet zal, en bijna niet kan bereikt worden; dat het pruissische staatschip tusschen twee afgronden dobbert, en dat het in Scylla zal vallen, wanneer het aan Charybdis ontsnapt.

De ontbinding der Kamer is den volke een bewijs, dat de regering niet wil toegeven, dat zij de gekozen *Fortschritts*-partij niet wil hebben, maar dat zij op den ingeslagen weg van von Bismarck wil volharden. Van den eenen kant de *Fortschritts*-männer, van den anderen kant de Bismarck-männer, — ziedaar de twee tegenovergestelde klippen, waartusschen het schip van Pruissen's verkiezing, eendragt en magt door moet. Elke partij wenscht de overhand te verkrijgen. Men gelooft, dat de oude afgevaardigden zullen herkozen worden, omdat de toestand der zaken in Pruissen volstrekt geene verandering ondergaan heeft: zijn de liberalen het eens, om de bondshervorming door Oostenrijk niet bij te stemmen, meer nog zijn zij het eens, om de uitvoering der konstitutie door Bismarck af te stemmen.

Wij zien niet in, dat Pruissen uit zijn hagchelijke pozitie geraken, noch dat het iets tegen het vorstenkongres en Oostenrijk winnen zal, welke partij ook de zege behale. Wanneer de nieuwe Kamer ministerieel gezind is, en dus als knecht en slaaf de anti-konstitutionneele regering van Bismarck zal bekrachtigen, dan zal de gansche partij der liberalen en der ultraliberalen met hunne kiezers zich verzetten, en Pruissen is niet in staat om eenigen invloed op het overige Duitschland tegen Oostenrijk te doen gelden. En wanneer de nieuwe kamer de oude *Fortschritts*-mannen ziet terug komen, dan zullen dezen, meer verbitterd en meer eischend dan weleer, die binnelandsche geschillen nog meer prikkelen, en, zoowel een deel der goede konservatieven, als de drom der overdreven autokraat-gezinden zullen zich afzonderen, en de vereischte eensgezindheid vindt geen plaats. De groote menigte der nadenkende bevolking, die van geen dezer twee uitersten houdt, zal meer en meer hare toenadering schenken aan de middenweghoudende bondshervorming, die Duitschland bijzonderlijk aan Oostenrijk zal te danken hebben, en de toestand van Pruissen kan alzoo na zijn verzet tegen het vorstenkongres nog veel hagchelijker worden, dan hij nu is.

Sprekende van den genialen architekt P. Cuypers, hebben wij ons welligt niet juist uitgedrukt, toen wij van „*zijne* ateliers” gewaagden. Wij haasten ons deze uitdrukking te verbeteren met te zeggen, dat het de ateliers zijn van *Cuypers en Stoltzenberg*, dewijl de laatste voor het kommercieel gedeelte met den eerste is verbonden, zoo nogtans, en dit slechts hadden wij bedoeld te zeggen, dat de direktie van hetgeen den kunstarbeid betreft, alléén door den heer Cuypers gevoerd wordt.

Men leest in de *Noord-Brabanter*:

„De vermoedens tegen Joannes van Veen, huisknecht van Z. D. H. Mgr Zwijsen, schijnen sedert zijne arrestatie niet verminderd. Ruim acht dagen vóór zijne inhechtenisneming, had hij Gerra verlaten, zeggende naar zijne moeder, te Gent bij Nijmegen, te gaan en was na eene afwezigheid van anderhalve dag teruggekeerd. Alstoen over zijne spoedige terugkomst ondervraagd, had hij verklaard te Grave ongesteld te zijn geworden en van daar, zonder verder te gaan, te zijn teruggekomen. Het blijkt thans dat hij alstoen naar Amsterdam is geweest, daar een koetsier uit Zalt-Bommel, die hem naar Utrecht en van daar terug gereden heeft, en een logementhouder uit deze laatste stad, eergister als getuigen voor den regter van instruktie alhier opgeroepen, de identiteit van van Veen en zijne reis naar Amsterdam gekonstateerd hebben.”

Gisteren middag is de scheepstoetuiger C. Welvaart, woonachtig in de Koningstraat, van het dek van een in het Oosterdok liggend schip in het ruim gevallen en onmiddellijk gestorven. Zijn lijk is naar het gasthuis gebragt.

De telegraaf meldt heden het volgende:

PARIJS, 11 Sept. De *Patrie* dringt er heden op aan, dat Europa Polen zal erkennen als eene oorlogvoerende mogendheid.

La France voorspelt, dat de onderhandelingen over de aangelegenheden van Polen in den eersten tijd weinig zullen vorderen, als gevolg van de afwezigheid van den Keizer van Rusland. De aan die kwestie te geven eindbeslissing, zal middelerwijl door de verschillende kabinetten worden voorbereid.

De Keizer van Rusland zal te Odessa scheep gaan, om zich naar de Krim te begeven. Eerst tegen den 15n Nov. zal hij te St. Petersburg teruggekeerd zijn.

Ook de *Constitutionnel* bevestigt het berigt, dat de bandieten van de *Aunis* aan de italiaansche autoriteiten zijn uitgeleverd.

— De *Constitutionnel* deelt mede, dat prins Napoleon gisteren naar Turijn is vertrokken.

MADRID, 10 Sept. Het gouvernement heeft besloten ten opzigte van Mexiko geene stappen te doen, zoolang de aartshertog Maximiliaan de keizerlijke waardigheid aldaar niet heeft aangenomen.

MARSEILLE, 11 Sept. Berigten uit Syrië, alhier aangebragt, maken melding van een opstand, die onder de Arabieren is uitgebroken, en de weigering om belasting te betalen en zich aan de rekruteering te onderwerpen tot aanleiding had. Zij zijn nabij St. Jean d'Acre geslagen en hebben aanzienlijke verliezen geleden. Bij die gelegenheid is ook eene menigte paarden van de edelste rassen buit gemaakt, welke door de Arabieren werden teruggeëischt, met bedreiging van hunne wraak voor het geval dat aan dien eisch niet werd voldaan. De Turken hebben evenwel geweigerd. Een der stammen, die de rekruteering weigerde, is bij Baalbek geslagen en dreigde zich in de woestijn te zullen terugtrekken en van dáár uit strooptogten te organizeeren. De troepen uit Damaskus en Beyruth vervolgden deze weêrspannigen.

Uit Konstantinopel wordt van den 3 dezer geschreven, dat aldaar weldra eene revue over dertig duizend man zal gehouden worden, en dat de vloot zal onder zeil gaan tot het uitvoeren van exercitiën. De bankier Oppenheim was van dáár vertrokken, met eene financieele zending belast.

Het anamitisch gezantschap is heden ochtend alhier aangekomen en officieel met salvoos ontvangen. Morgen zet het de reis voort naar Lyon.

WEENEN, 10 Sept. De buitengewone onderscheiding, welke den grootvorst Konstantijn alhier is te beurt gevallen, moet alleen als eene beleefdheid beschouwd worden, zonder eenig verband met de buitenlandsche staatkunde.

BERLIJN, 11 Sept. De *Allg. Ztg.* behelst eene verklaring van den leider der liberale partij, hierop nederkomende, dat, alhoewel alle partijen in Pruissen met de regering van oordeel zijn, dat de voorstellen van Oostenrijk tot hervorming van den Bond behoorden verworpen te worden, daaruit nog geenszins voortvloeit, dat de liberalen zich met de regering zouden verzoend hebben. Dit is onmogelijk, zoolang geen vrijzinnige grondwet wordt uitgevaardigd en in de inwendige organizatie van het land geene doortastende hervormingen tot stand komen. Bij de ophanden zijnde verkiezingen is alzoo hoegenaamd niets veranderd in de onderlinge verhouding der verschillende partijen.

LEMBERG, 10 Sept. Llelewel is, door twee kogels getroffen, gesneuveld.

ATHENE, 5 Sept. Uithoofde van verontrustende geruchten is de nationale garde voortdurend den geheelen nacht onder de wapens. In Messinië zijn onlusten uitgebarsten.

ROME, 11 Sept. Een pauselijke bul is afgekondigd, waarbij verscheidene instellingen van weldadigheid worden opgerigt, aan welke de Paus geldelijke toelagen heeft toegekend uit zijne bijzondere fondsen.

TURIJN, 11 Sept. De dagbladen bevatten eene te Rome verspreide proklamatie van Garibaldisch komitee onderteekend: Garibaldi. De heer Caracciolo zal morgen naar Lissabon vertrekken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Sept. Men houdt zich hier overtuigd, dat Rusland eerstdaags de notaas der mogendheden beantwoorden zal, en wel, als niet ontvankelijk. Geen der gevraagde koncessiën, zegt men, zal verleend worden, als bewijsgrond men zich op het vertrek voor twee maanden van den gezant te St Petersburg, de heer de Montebello, en op de reis van den Tsaar naar de Krim. De *Patrie* deelt dezelfde meening, en zegt, dat van Rusland slechts uitvlugten te verwachten zijn, waarin de russische diplomatie zoo ervaren is, en noemt de reis van de Montebello de voorbode van het afbreken der diplomatieke betrekkingen met genoemd rijk. Ook de *Siècle* levert een hevig artikel tegen Rusland, in betrekking tot de poolsche zaak, en betoogt, dat Rusland nog even onhandelbaar is als in de maand Julij. Zoo kan de toestand niet blijven, zegt dit blad, en het dringt met nadruk er op aan, dat Frankrijk, Engeland en Oostenrijk eindelijk afdoende maatregelen voor Polen nemen.

Deze gevoelens, zegt een korrespondent, zijn tevens die van het publiek, dat zijn wrevel niet meer verbergen kan.

— De Polen schijnen niet gezind zich te onderwerpen; van onderscheidene kanten wordt dit bevestigd. Zij zullen zich door het welbekende vaderlijk gevoel van Alexander II niet laten misleiden, zegt een berigt, dat tevens bevestigt, dat het verzet weder eene groote uitbreiding gekregen heeft, en Rusland zijne wreedheden op nieuw verdubbeld, waarmede men op den 9 dezer te Warschau zou aanvangen. Op dien tijd zouden de poorten dier stad voor tien dagen gesloten, en het strengst onderzoek naar het geheim komitee aangevangen worden, om dit, op welke wijze dan ook, te ontdekken.

— De *Union* heeft bijzonderheden omtrent de vijf opperhoofden van benden, die door de fransche krijgsraad veroordeeld zijn. Piëmont moet alle pogingen in het werk gesteld hebben, om zijne beschuldigingen bij het regtsgeding te doen gelden, wat niet is gelukt. De veroordeeling is tot vijf jaren gevangenisstraf. Een korrespondent maakt de opmerking, dat dit reeds ruim of meer dan te veel is, daar die veroordeeling werd uitgesproken door een vreemden krijgsraad, wegens feiten die noch Frankrijk noch den Kerkelijken Staat raken.

— Er gaat een gerucht, dat Rusland zijn antwoord den 8 verzonden heeft, en dat dit antwoord dagelijks wordt verwacht. Dat antwoord zal, zegt men, óf hier óf te Londen terstond publiek gemaakt worden. Het britsch kabinet zou hiermede niet willen wachten. Een russisch gezind blad zegt, dat de diplomatie niet bij magte geweest is, de kwestie langs den weg van onderhandelingen en konferenties op te lossen.

— De *Patrie* die meldde, dat Holstein door bondstroepen zou bezet worden, zegt nu, dat Oostenrijk aan Denemarken de begeerte heeft te kennen gegeven, onderhandelingen te openen tusschen Koppenhagen en de groote duitsche magten, om langs vredelievenden weg tot oplossing van het konflikt te geraken. Door Denemarken moet dit voorstel met de grootste ingenomenheid ontvangen zijn, waarom men hoopt, dat de kwestie wegens de hertogdommen spoedig tot eene goede oplossing zal komen.

— Men leest in de *Union* de opmerking, dat het laatste nommer van het *Bulletin des Lois* een keizerlijk besluit bevat, te Fontainebleau geteekend, waarbij ontvankelijk wordt verklaard, de bulle te Rome op 1 Dec. afgegeven, waarbij het diocees *Aosta* van de *Metropool Chambery* wordt gescheiden verklaard. Deze daad, die alleen de juridiktie van den Paus betrof, gaf aanleiding tot de annexatie van Savoije aan Frankrijk. Dan, zoo vervolgt de *Union*, dit besluit wordt gevolgd door een tweede artikel, dat luidt:

„Gezegde bulle wordt aangenomen, met uitzondering van de zinsnede beginnende met de woorden *Sanctis testis caeteroque*, en eindigende met *Eadem conventione utendi declarantibus*, welke niet wordt aangenomen nog gepubliceerd."

Ziedaar, zegt een korrespondent, het fransche goevernement, gebruik makende, van eenige organieke artikelen van het jaar X, aan het ontvankelijk of niet ontvankelijk verklaren. Hiervan werd tot nog toe, zoolang het konkordaat bestaat, geen gebruik gemaakt, en is een maatregel van zoo teederen aard, dat het niet kan uitblijven, of hij zal in het vervolg tot groote onaangenaamheden aanleiding kunnen geven.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Sept. Algemeen is men van gevoelen, dat het kabinet zich van de poolsche kwestie zoekt af te maken. De *Morning Post* onder anderen levert een artikel vol zoetheid over de liberale en vaderlijke gevoelens van den Tsaar, en verklaart, dat nu de poolsche kwestie moet ophouden eene europesche te zijn, en het verzet volstrekt niet meer mag worden voortgezet. Alexander II, zoo beweert dit blad, zal eene uitmuntende konstitutie aan al de volken van zijn rijk geven en Polen in zijn vorigen toestand herstellen met den hertog van Leuchtenberg aan het hoofd. Welk eene goedheid en onnoozelheid van *de Morning Post*, zegt een korrespondent, die uit het *Journal van St. Petersbourg* juist het tegendeel betoogt.

— De koningin is heden uit Duitschland te Woolwich aangekomen, vanwaar H. M. terstond de reis naar Windsor heeft voortgezet. Het publiek ontving de koningin met de meeste geestdrift.

— Het *Daily News* verheft op nieuw zijne stem voor Polen, en wenscht, dat de westmagten met meer énergie voor Polen handelen. Het artikel van genoemd blad is niet zoo hevig als dat van den *Siècle*. Als een eerste maatregel moesten de mogendheden de Polen als een strijdvoerende magt erkennen, zegt het blad, maar nog niet tot eene gewapende interventie overgaan.

Hetzelfde blad bevat een brief van een engelsch onderdaan, die in de Zuidelijke Staten woont. Deze heeft zich, in Engeland aangekomen, bij lord Russell beklaagd, dat men hem drie maanden in de gevangenis heeft gehouden en allerlei lijden en ontberingen heeft doen ondergaan, omdat hij geweigerd had in de legers der Zuidelijken te dienen. De briefschrijver verzoekt het britsch goevernement eene schadevergoeding bij het goevernement van Richmond voor hem te willen vorderen.

— De *New York Times* twijfelt er geen oogenblik aan, dat Keizer Napoleon een geheim traktaat met prezident Jefferson Davis heeft gesloten, waarbij het Zuiden erkend en materieele hulp beloofd wordt, onder voorwaarde, dat Texas aan Frankrijk zal worden afgestaan.

— De prinses van Cumberland en Lancaster heeft aan den redakteur van de *Star* den volgenden brief gerigt: Mijnheer! H. M. de Koningin Viktoria, tijdens haar bezoek op 't vasteland, eigenmagtig en ongeregtigd — dit is het juiste woord — den naam en titel van hertogin van Lancaster hebbende aangenomen, zie ik mij genoodzaakt haar dit regt te ontzeggen. Ik ben de eenige persoon, aan wie die titel toekomt, dien ik voer als afstammeling van mijne moeder, wijlen de prinses van Cumberland en Lancaster.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 10 Sept. Ter gelegenheid der manoeuvers, welke door den Koning zullen worden bijgewoond, heeft de stedelijke regering van Frankfort aan den raad dier stad eene som gevraagd tot het geven van een feest aan den soeverein. Dit verzoek is van de hand gewezen op grond dat de Koning die stad niet komt bezoeken, maar enkel inspektie komt houden over de troepen.

— Zoo als gemeld is, hebben de gezanten der duitsche regeringen te Frankfort een vergadering te houden, om te beraadslagen over de gevolgen, welke uit de ontbinding der pruissische Kamer kunnen voortspruiten. Thans meldt men van daar, dat onmiddellijk na het ontvangen van die tijding, de grootste drukte aan de verschillende gezantschapshôtels heerschte. Er hebben verscheidene kleine konferentiën plaats gehad, en de telegraaf werd door de verschillende heen- en weêrgaande dépêches zoo zeer bezig gehouden, dat geen oogenblik tijd overbleef voor partikuliere korrespondenties. De bladen in de provinciën ontvingen dan ook hun telegram betreffende de ontbinding der Kamer eerst te gelijk met het officieele blad, waarin die ontbinding werd aangekondigd.

— Een der bladen van Hanover verdedigt het oostenrijksche outwerp tot hervorming van den Bond, zoowel tegen de liberale als tegen de ministerieele pers van Pruissen. Volgens de bondsakte, zegt het blad, mag eene verandering in de bondskonstitutie alleen met algemeene stemmen plaats hebben, en wanneer de liberalen de wetgeving van 1848/49 voor den eenigen grondslag van het duitsche staatsregt verklaren, dan zou de weg, door Oostenrijk ingeslagen, de ware niet zijn. Maar de vraag, of eene herziening der konstitutie, welke aan de eischen van den tegenwoordigen tijd beantwoordt nu of ooit mogelijk zal zijn, zonder kwetsing van datgene, wat bij den een of den ander als een erkend regt geldt, zal door iedereen met neen moeten worden beantwoord. Hij, die desniettegenstaande blijft beweren, dat een herziening noodig is, en zich streng aan de wetgeving van 1848/49 blijft houden, heeft daarbij gedachten op den achtergrond, welke niet te vertrouwen zijn.

Het blad zegt verder, dat het wel geoorloofd zal zijn, de verdenking te koesteren dat men van bedenkingen in Pruissen niets zou vernemen, wanneer de pruissische regering verstand en moed genoeg had bezeten, om den weg te betreden, welken Oostenrijk heeft bewandeld. Men zou dan niets van eigenbelangzuchtige motieven gehoord, maar alles zou zuiver patriotisme genoemd hebben. „Wij weten zeer goed," zoo besluit het blad, „dat Oostenrijk niet alleen om de algemeene duitsche, maar ook voor eigene belangen zich in beweging gesteld heeft; maar wijl daarbij de zuiver duitsche belangen bevorderd worden, scharen wij ons even gaarne aan de zijde van Oostenrijk, als wij dit aan de zijde van Pruissen zouden hebben gedaan, wanneer Pruissen voor Duitschlands belangen te velde getrokken was. Wij zouden in het laatste geval zeer goed geweten hebben, dat Pruissen niet alleen in het belang van geheel Duitschland zou hebben gehandeld, en hadden wij het ook niet geweten, nu, daar het pruissische partikularismus openbaar ter markt wordt gebragt, weten wij dit zeer goed."

— Gedurende de afwezigheid van grootvorst Konstantijn zullen de autoriteiten, die *ad interim* zijne plaats vervullen, met de grootste gestrengheid te werk gaan. Niet acht dagen, zooals eenige bladen melden, maar tien dagen zal de staat van beleg te Warschau duren. In dien tijd, zoo meldt men, wil en moet men het nationaal komitee ontdekt hebben.

De *Breslauer Ztg.* meldt bij het bovenstaande, dat de graaf Ostrowski, minister van binnenlandsche zaken te Warschau, en de staats-sekretaris Enyels, hun ontslag gevraagd hebben, omdat zij niet willen medewerken tot de strenge maatregelen, wier invoering bevolen is. Het feit dat men juist thans hiertoe overgaat, nu de grootvorst Konstantijn Warschau verlaten heeft, doet denken, dat zijn vertrek wel degelijk in verband staat met de politiek.

— Het *Journal* van Koburg beantwoordt het schrijven der bladen over de beantwoording der vragen, of het werk, te Frankfort ondernomen, een wezenlijken vooruitgang is in betrekking tot de bondskonstitutie, [illegible] of dit plan voor de verschillende landdagen der duitsche natie aanneembaar is. Deze vragen worden door [illegible] officieele blad bevestigend beantwoord. Op de vraag, [illegible] de klein-duitsche partij het plan van Frankfort als in[illegible] grijpende of nadeelig op de regten van Pruissen k[illegible] aanmerken, wordt ontkennend geantwoord.

— Partikuliere brieven toonen aan, hoe onwetend d[illegible] fransche bladen zijn omtrent alles, wat in Pruissen voor[illegible] valt, vooral met het oog op de bewering, dat von Bis[illegible] marck zou aftreden. Zij weten dan niet, dat von Bis[illegible] marck een volbloed *Junker* is, zoo vervolgen de brieven[illegible] en wel een kale jonker van puren of zuiveren bloede[illegible] wiens partij door de *Kreuz-Zeitung* vertegenwoordigd wordt. De kale jonkerpartij is een ras, dat men wel va[illegible] de bevolkingen van Brandenburg en Pommeren moe[illegible] onderscheiden. Van obotritische afstamming, alzoo ver[illegible] wantschapt met de Slaven, waren zij het, die zich he[illegible] sterkst tegen de invoering van het Christendom en d[illegible] beschaving in deze beide gewesten verzetten. Hierdoo[illegible] kwam het, dat Pommeren eerst in het laatst der twaalfde eeuw tot het Christendom bekeerd werd. Later waren zij het weder, die zich het eerst van het Christendom wilden ontdoen, door de hervorming, waarvoor zij gloei[illegible] den, te meer nog, omdat deze goederen verschaften voor hunne talrijke spruiten of kinderen. Vervolgens vermaagschapten zij zich met de menigte van Hugenoten uit Frankrijk gekomen, wat hun exclusivisme nog meer voedsel gaf, en waardoor hunne politiek nog onverdagelijker en laatdunkender werd. Hunne godheid, de opperpriester, dien zij aanbidden, hun volstrekte meester, onder alle opzigten, is de Koning van Pruissen. Hem te ge[illegible] hoorzamen bij alle gelegenheden, die dienen kunnen[illegible] eigen invloed te vermeerderen is een heilige pligt, in hun oog de verhevenste godsdienst. Een minister van zulk gehalte zal nimmer zijne demissie geven: het zou in de oogen der kale jonkerpartij eene gewetenlooze eene onvergeeflijke daad zijn, tegenover die groote koninklijke majesteit gepleegd: zulk een vergrijp heeft nog niemand van deze partij durven bedrijven. Dit geslacht of di[illegible] menschenras, zoo leest men verder, waant zich bij privilegie geroepen te besturen. Alzoo zijne demissie geven zou niets anders zijn, dan miskenning van de goevernementeele zending, waarmede zij wanen bedeeld te zijn er kon dan iemand van de tegenpartij het staatsroer in handen krijgen. Als von Bismarck zijn ontslag geven zou dan moest eerst de geheele rigting der jonkerpartij ver[illegible] anderen, eene rigting geheel en al vreemd aan he[illegible] overige der bevolking, die van duitschen oorsprong [illegible] Ten bewijze, of om het betoog meerder kracht t[illegible] geven, geven de brieven de namen aan van he[illegible] die tot deze partij behooren, als; Bismarck, Itzenplitz Wredow, Bulow, Perponcher, Ancitton en Colomb.

ITALIE.

TURIJN, 9 Sept. Het ministerie, zegt men, zi[illegible] deerlijk in het nauw. Het vindt bij niemand meer eenige sympathie dan bij de ministers zelven. De onte[illegible] vredenheid, zoo verzekert men, is hier ten top geste[illegible] gen en de onbeleefde ontvangst van den prins de Carignan te Ravenne, bij de opening van den spoorweg wordt aangehaald als bewijs van de weinige sympathie of liever van den afkeer, onder het volk. Er hebben t[illegible] dier oorzake onderscheidene arrestatiës te Lugo en Ravenna plaats gehad, en de prefekt der laatste stad i[illegible] terug geroepen, omdat hij de demonstraties niet heef[illegible] weten te beletten. Dit is nog niet alles. Uit de zuidelijke provinciën schrijft men, dat prins Odon, derde zoon van Viktor Emmanuel, die den Vezuvius wilde bezoeken, door detachementen van alle korpsen, die he[illegible] garnizoen van Napels uitmaken, is bewaakt en begeleid geworden. De haat tegen Piëmont kende te Napels geene grenzen meer. Het demokratische dagblad, de *Diritto* zegt er van: „Het is eene onbillijke, onredelijke, dier[illegible] lijke afgekeerdheid tegen de Piëmontezen, Piëmont en Turijn; maar niettemin bestaat zij, is diep ingeworteld en vermeerderd met den dag."

— Op den zevenden was te Napels door de stedelijke overheid aangekondigd, dat ter driejarige herinnering van den inval van Garibaldi, 's avonds kunstvuurwerk zou afgestoken worden. Tegelijkertijd deed de kwestuur de grootste en vreeselijkste bedreigingen tegen hen, die de orde mogten verstoren. Eene zonderlinge toestand, zegt een korrespondent, met de eene hand geeft men vreugdeblijken en met de andere laadt men het geweer! He[illegible] volk had echter geen de minste opgewektheid op het fees[illegible] van den vrijbuiter getoond.

— Men wil weten, dat Viktor Emmanuel, in de maand Oktober, te Milaan en te Genua twee groote wapenschouwingen zal houden. De eerste over het staand leger, de andere over de marine. Die beide demonstraties, waarvan men de strekking vermoedt, waren in een ministerraad bepaald geworden.

— Voor drie dagen is Jozef Lafarina, een van [illegible] mannen, aan wien Italië zijn ongelukkig lot te danken heeft aan den typhus gestorven. Even als graaf Cavour werd hij zeer onverwacht uit zijn werkkring geru[illegible] Lafarina had in de laatsten tijd weinig vreugde [illegible]

...n arbeid van zooveel jaren, want door zijn streven naar eer en aanzien had hij de populariteit, welke hij vroeger in sommige plaatsen onder zekere klasse bezat, geheel verloren; zoodat hij nog kort geleden genoodzaakt was, zich op reis van een goed en welgewapend geleide te voorzien, wijl hij voor mishandeling vreesde. Lafarina's naam staat in het roode boek der italiaansche revolutie met groote letters aangetoond, en, zoo als een korrespondent aanmerkt, wordt hij nu reeds met onverschilligheid genoemd. Eenmaal, wanneer de stormen voorbij zullen zijn, en men met een onbeneveld oog de feiten zal kunnen beoordeelen, zal hij grooten afschuw verwekken, omdat hij, even als Cavour, tot de hoofdmannen behoort, die het ongelukkige Italië ten gronde gerigt hebben. In de laatste dertig jaren heeft in Italië geen zamenzwering bestaan, waarbij Lafarina niet de hand in het spel had. Even als al de tegenwoordige staatslieden, die Piemont dienen, is hij zijne loopbaan onder Mazzini begonnen, en was spoedig als een der ijverigste revolutionnairen bekend. Eerst na de siciliaansche revolutie van 1848, waarin hij de hoofdrol heeft gespeeld, liet hij zijn meester in den loop, om, als adjudant en trouwe medehelper van Cavour, de latere gebeurtenissen in Italië voor te bereiden. Sedert dien tijd bleef hij een werktuig der turijnsche regering, en werd hij gebruikt, om, na gelang van omstandigheden, de revolutie in de naburige rijken voedsel te geven of te onderdrukken, waar zij te vroegtijdig dreigde uit te barsten. Als bestuurders der *„Unione liberale"* bereidde hij de annexatie van Toskanen en de Romagna voor, als agent van Cavour wist hij de aangestookte revolutie te Napels en Sicilië te beteugelen. Al deze diensten hadden hem natuurlijk bij het revolutionnair bewind in gunst doen stijgen. en hij was in het laatst zijner levensdagen aan het doel zijner wenschen — een ministers portefeulle. Lafarina is slechts 43 jaren oud geworden.

— Het proces tegen de prinses Barberini is te Napels geëindigd. Men weet, dat zij was aangeklaagd wegens zamenzwering ten gunste der Bourbons. De hoofdbeschuldigde in dit proces, na de prinses, is een blind tachtigjarig grijsaard, de ridder Gabriel Quattromani. De geheele beschuldiging rustte op eenige weinige brieven en verborgen papieren, die bij de prinses gezonden werden op het oogenblik, dat zij naar Rome wilde terugkeeren. Het officieele blad, de *Italia*, verhaalt, dat, terwijl de beschuldiging voorgelezen werd, de prins Palliano Colonna de vrijheid verzocht zijne bloedverwante de prinses te mogen naderen. Hij wilde haar bij de hand nemen, zoo vervolgt het blad, doch zij wees hem af en keerde hem den rug toe. De ridder Quattromani gedroeg zich op eene edele wijze. Gedurende den loop van het regtsgeding gedroeg hij zich waardig, en was hij zich zelven altijd volkomen bewust. Na afloop der debatten, die drie dagen duurden, werd de prinses vrijgesproken. De tachtigjarige grijsaard werd schuldig verklaard, echter onder verzachtende omstandigheden. Tien jaar eenzame opsluiting is de straf voor den grijsaard, die blind is en dagelijks den dood van de natuur verwacht, zegt een korrespondent.

BELGIE.

BRUSSEL, 11 Sept. Gisteren te drie ure 45 minuten is de bliksem in het stadhuis geslagen. Een vreeselijke donderslag volgde het verblindende licht. Te gelijker tijd trof de bliksem een der kleine torens van Saint Michel en met een verbazenden dreun vielen de steenen en het puin op het plein van het stadhuis. Alle elektrike toestellen stonden stil, en de wijzerplaat, toren en dak van het eerbiedwaardig monument werden zeer beschadigd. Men vond ijzeren bouten, die geheel in elkander gewrongen waren. Alle hooge ambtenaren waren spoedig op het tooneel dezer verwoestingen. Tot algemeene vreugde is geen menschenleven bij dit ongeval te betreuren, een ongeval, dat het stadhuis in den tijd van eenige weinige jaren reeds driemaal getroffen heeft.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 12 September.

ONDERTROUWD (10 Sept.): P. J. Penning met S. J. B. Elevelt
GETROUWD (11 Sept.): H. Tjasink met A. C. Barnstaen.
BEVALLEN (11 Sept.): B. Moresco, geb. Da Silva, Z.
OVERLEDEN (7 Sept.): J. A. Philips, geb. Swart, 33 j — (9 Sept.): A. Jurrjens, 94 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 11 Sept. België 2½ pc. 61.25p. 4½ pc. 100, Metal. 68.50, Nation. 78.75, Spanje 3 pc. 48.—, 3 pc. 51.1°p.

PARIJS, 11 Sept. 3 pc. Rente (open) 69.—, (slot) 69.20, 4½ pc. id. 95.75, 3 pc. Spanje —, 1 pc. id. —, Fr.-Oost. Spoorw. 426, Credit mobilier 1120, 5 pc. Ital. leening 74 10, Russ. Spoorweg 423, Amerikaansche leening —.

MADRID, 10 Sept. 3 pc. Spanje 53.15, 2 pc. id. 48.60.

LONDEN 11 Sept. Consols 93⅝, 1 pc. Ecuador 16⅜, 5 pc. Grieken 1824/25 38¼, Coupons 13¼, 3 pc. Mexiko 42⅜, N. Grenada (gestemp.) —, 2 pc. —, uitgest. —, Landwarr. —, 3 pc. Port. 1853 49⅝, id. 1862 49⅛, 4½ pc Russen 1860 —, 5 pc. id. 1859 59, 5 pc. id. 1862 —; 3 pc. Spanje —; 2 pc. id. —; Amortis. 35⅞, Coupons 13½, 6 pc gekons. Turken 53⅝, 2 pc. Venez. —, 6 pc id. 1862 59, 1 pc. id. —, 2½ pc. Holland —, 4 pc. id. — 5 pc. Vereen. Staten —, 6 pc. id. —, 7 pc. Illinois C. B 81½, id Shares 93½.

WEENEN, 11 Sept. 5 pc. Metaliek 77.20; Dito Nationale 83.20, Bank-Aktiën 795, Oost-Aand. 1860 —.—, Credit Anstalt 192½, Oost.-Fr. Spoorweg 158; Nieuwe Lombard. 248.

BERLIJN, 11 Sept. 5 pc. Metal. 69⅝, Dito Nation. 74⅞, Stiegl. 5de serie 89½; Dito 6de id. 96⅛, 5 pc. Russen 1862 91⅞, 3 pc. Nieuwe dito 58⅜, 4½ pc. Pruissen 101½.

HAMBURG, 11 Sept. 3 pc. Mexiko 41, 5 pc. Rusland 55½, 3 pc. Spanje 48¾, 2 pc. id. 46, Vereinsb. 104⅜, Noord-Duits. bank 107.

FRANKFORT, 11 Sept. 5 pc. Metall. 67½, Nation. 73, Oost-Aand. 1860 —, 3 pc. Spanje 52, 2 pc. id. 48¾.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		11 SEPT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	3½ pCt.	90 15/16 a		
Nederl. Bank	4			
Nederl., Werkel. Schuld	2½	64¼		
Dito Dito	3	77 1/16		
Dito Dito	4	100½		
Oost-Ind. Leening	4			
Amortisatie-Syndikaat	3½	94⅛		
Handelmaats. op rescontre		112⅝	112¾	112⅝
Dito à kontant	4½			
Dito Leening 1858	4			
Aand. Holl. Spoorweg.		112⅝		
Leening idem	4½	102¾		
Rijn dito	4½			
Dito 2de Leening	4½			
België, Cert. Adm. Belg. Bk.	2½			
Dito bij *Rothschild*	2½			
Frankrijk, Certifikaten	3			
Spanje, Obligatiën	2¼	48 9/16		
Dito	3			
Dito Binnenlandsch	3	51⅝		
Amortisable-Schuld.		36⅛	36½	36¼
Bewijzen Coupons.				
Portugal, Obligatiën	3	48⅜		
Dito 1856/1862	3	48	48 1/16	
Dito Uitgestelde.				
Rusland, Obl. bij *Hope* & C°.	5	102⅜		
Dito dito 1828/29	5	101¾		
Certif. dito 1831/33	5			
Dito dito 1840	4	77⅜		
Dito Orig. 2e, 3e en 4e Leen.	4	78		
Dito dito 5e	4			
Dito 5de Serie	5	85½		
Dito 1855, 6de Serie	5	91	91⅛	91⅛
Dito Adm. te Hamburg	5			
Dito te Londen	5	85		
Dito dito	4½			
Dito dito	3	57 7/16	57½	57½
Dito bij *Hope* 1860	4½	92 5/16		
Dito Leening 1862	5	90 7/16	90½	
Inschrijv. in Assign.	6			
Certifikaten van dito	6	54½	54⅝	
Spoorweg-Aktiën	5	199¾	200	199¾
Hypotheek	4½	75	75¼	75
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500				
Obligatiën	4 pCt.	74¼		
Pruissen, Obligatiën	4½			
Dito 1859	5			
Aandeelen 1854	3½			
Oostenrijk, Obl. bij *Gol* & C°.	5			
Dito dito	4			
Dito Metalliek	5	64⅞	65 5/16	65 3/16
Dito dito	2½	33 5/16		
Dito Rente Amst.	5	86	86¼	86¼
Dito Nationale 1854	5	70	70½	70 5/16
Weener Bank-Aktiën	3	838	842	840
Dito Aand. fl. 250, 1839				
Dito dito 250, 1854	4 pCt.	257½		
Fr.Oost.Spw. Obl. bij *Hope*		125½	125¾	
Beijeren, Spoorw. Aandeelen.				
Denemarken, Oblig. te Londen	4			
Braz. Geldl. 1824 van £ 100	5			
Dito 1839 £ 100	5			
Dito 1843 £ 100	5			
Dito 1852/1860	4½			
Peru, Geldleening 1854	4½			
Dito Fransche	4½			
Ecuador, Oblig. 1855	1	15 15/16		
Venezuela, Obligatien	2 1/2	24¾	24 13/16	
Dito	1 1/2	12 13/16		
Grenada, Obligatiën	4¾			
dito Gestempelde.		15⅞	15 15/16	
Dito	2			
Dito Uitgestelde	1½			
dito Gestempelde		9¾	9⅞	
Mexiko, Obligatiën	3 pCt.	41⅜	41 9/16	41 7/16
Nrd-Amer. Ph. *Hope* & C°. Lr. A.				
Dito dito B.				
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Illinois Spoorweg-Aandeelen.		87¾	88	88
Dito Oblig. Constr. Bons.	7	83⅞	84	
Galvest. Spoorweg Oblig.	8	29½	30¼	30¼
Louisiana	5	84½	84⅞	84⅞
Griekenland, Obl. geldl. 1825	5	36 9/16	36 13/16	36 9/16

Loten 1860 540; 4 pCt. Holl. Spoor —; Rijnshares —; Centr. 32½ oblig. 126, ¼; Port. 1853 47⅞, 48; 4 pCt. Russ. Spoor 178; Poolsche Spoorweg-Oblig. —, Galvestonstellen 29¼, 30; Italië 68⅛, ⅜, ¼; Cert. bij L. en B. —; Spoorweg 112, Kanaal Noordzee 85, 5 pCt. Vereen. do Staten 73 11/16, ¾; 6 pCt. id. 80⅞, 81, 15/16; 1882 77½, 9/16. Turken 50¾, 15/16, ¾; Certif. 142 Nat. B. 99⅛; Ind. B 100¼, ⅜; H. N. 114; Deposito 114 Coup. 5 7/16, ½; 6 pCt. Ven 53⅞; Hekt 92½, 94½; Ohio 69½, ¾; Pensylv. 78; 2½ pCt. Divers den 32½.

Over 't geheel was de stemming der markt gunstiger, vooral werden Mexiko, Oostenrijksche en Turksche soorten tot hoogere prijzen verhandeld. Galveston Spoorweg Aandeelen zeer gevraagd.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 12 September tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64¼, Aand. Handel-Maatsch. —, Spanje, Binnenl. 3 pc. 51⅝, Rusl., Oblig. bij Hope en C°. 5 pc. —, Cert. 1855, 6de serie 5 pc. 91¼, Oostenrijk, Met. 5 pc. 65 1/16, dito 2½ pc. 33⅜, dito Rente Amst. 5 pc. —, dito Nationale 1854 5 pc. 70.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	55 11/16	2/m. Livorno	45
Zigt	56⅛	2/m. Napels	45
2/m. Bordeaux	55½	3/m. Petersburg	180
½/m.	55⅝	6/w. Weenen	103
3/m. Madrid	240	Augsburg	98⅞
Cadix	240	Frankfort	99
Sevilië	237	2/m. Hamburg	35
Bilbao	237	Zigt	35 1/16
Lissabon	41¼	2/m. Londen	11.75
Porto	41¼	Zigt	11.85
2/m. Genua	45⅞	Rotterdam	⅛

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 11 Sept.

Tarwe bij gerijve onveranderd: 130 ℔ wb. Poolsche ƒ 310; 131 ℔ dito ƒ 292; 131 ℔ b. dito ƒ 290; 130 ℔ roodb. dito ƒ 282.

Rogge bij partij iets hooger: 122 ℔ Pruissische ƒ 194; 121 ℔ Galaz ƒ 188; 121 ℔ Petersburger ƒ 196; 120 ℔ dito ƒ 194; 120 ℔ dito ƒ 192 bij partij; op levering: in Sept. ƒ 172; Okt. ƒ 174 tot ƒ 171; Maart en Mei ƒ 178 tot ƒ 176.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit stil: 118 ℔ n. Gordijker ƒ 210.

Op 9 vaten Olie te leveren in Nov. ek. 71½. *Raapolie* op 6/w. ƒ 43, Vliegend ƒ 41¾; Mei ƒ 41¼ a ½; Okt., Nov. en Dec. ƒ 41⅞ a ¼. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 49¼; Vliegend ƒ 48. Maart, April en Mei ƒ 41; Okt. ƒ 46 a 45¾; Nov. ƒ 44½; Dec. ƒ 43½. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 48¾; Vliegend ƒ 48½.

SCHIEDAM, 11 Sept. Moutwijn ƒ 11 —; Jenever ƒ 16.50; Amst. Proef ƒ 17.75 per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling ƒ 0 80 per ketel.

MIDDELBURG, 10 Sept. Nieuwe Zeeuwsche Tarwe ƒ 9.—, mindere ƒ 8.75 a ƒ 8.25; Puike jarige Walchersche dito ƒ 9.25; puike nieuwe dito Zaai-Tarwe ƒ 9.60 a ƒ 9.55, voorts ƒ 9.40 a ƒ 8.75. — Puike nieuwe Zeeuwsche Rogge ƒ 6.25, voor de zaai ƒ 7.—. — Puike Nieuwe Winter-Garst ƒ 5.60, mindere ƒ 5.30 a ƒ 5.—; dito Zomer-Garst ƒ 5.— a ƒ 4.50; Walchersche dito ƒ 5.30. — Walchersche Bruineboonen ƒ 10.—; dito Bruineboonen ƒ 10.— a ƒ 9.75; dito Paardeboonen ƒ 6.50; nieuwe dito ƒ 6.— a ƒ 5.75. — Walchersche Groene Erwten ƒ 7.25 a ƒ 7.—. — Koolzaad ƒ 13.— a ƒ 13.10. — Raapolie ƒ 42 50; Patentolie ƒ 44.50; Lijnolie ƒ 50.— per vat op 6 weken, op kt. ƒ 1 lager. — Harde Lijnkoeken ƒ 10.50 per 104 stuks.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 11 Sept. Engelsman, de Vlijt, Dicata.
HELVOET, 11 Sept. Allen, Ellington, Taganrog.
BRIELLE, 11 Sept. Cologne, (st.), Londen.

UITGEZEILD:

TEXEL, 11 Sept. Magnet, (st.), Londen
HELVOET, 11 Sept. Van den Berg, Dankbaarheid, Gibraltar.

Advertentiën.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, betoond bij het afsterven van onzen veel geachten Oom, de Wel-Eerwaarde Heer T. H. VAN DEIJL, in leven R. K. Pr. en Pastoor te Vlaardingen, betuig ik, mede namens de familie, den welgemeenden dank.

ROTTERDAM, 11 September 1863. H. T. VAN DEIJL, Past.

Al degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van wijlen den Hoog-eerwaarden Heer JOANNES JUDOCUS SIEGFRIED, overleden te 's Gravenhage, den 26 Augustus ll., worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen aan de Pastorie, in de Oude Molstraat aldaar, vóór den 1sten October aanstaande.

(2268) J. BRINKMAN, Executeur-Test.

(2283) De ondergeteekenden achten zich verpligt den Heer J. J. AGHINA, Lector en Stads-Chirurgijn te Hoorn, hunnen openlijken dank te betuigen voor de goede en belanglooze diensten hunne moeder bewezen, die door genoemde Heer, nadat zij vele jaren steekblind geweest was, op 60jarigen leeftijd, door eene welgelukte Oogoperatie in staat gesteld is al hare huisselijke bezigheden als vroeger naar behooren te verrigten.

HOORN, 10 September 1863.

CORNELIS HOEK.
PIETER HOEK.
KLAAS HOEK.
DIRK HOEK.

(2283)

Wordt gevraagd: Een **Smidsknecht**, goed Paarden kunnende beslaan, bekend met het Rijtuigwerk, van goede getuigen voorzien, beneden de 40 jaren, en liefst gehuwd. Adres *franco* brieven Letter T. bij den Boekhandelaar A. M. van Dijk te Delft. (2275)

TUINBAAS

wordt verlangd, om terstond in dienst te treden, met zijn vak volkomen bekend, liefst ongehuwd, van de R. C. Godsdienst en voorzien van goede getuigschriften. Adres met *franco* brieven of persoonlijke aanmelding, op den Buitenplaats *Bijdorp* te Voorschoten. (2277)

KENNIS GEEFT GELD

is de titel van een Werk, dat zich door degelijken *inhoud*, *keurige uitvoering en zeer goedkoopen prijs* aanbeveelt. Het bevat een schat van kennis in aangename en onderhoudende wijze medegedeeld, eene rijke verscheidenheid van behandelde onderwerpen en een groot aantal gravuren, die den reeds zoo uitmuntenden tekst ophelderen en versieren.

Bij alle Boekverkoopers is het verkrijgbaar gesteld in 2 deelen, 600 Bladz. kompressen druk, in twee kolommen. Keurig gebrocheerd *f* 1.20. Rijk geb. en verguld *f* 1.60. (2261)

Abshaubbin's of Anti-Rhumatische Watten.

Alle ligte aandoeningen, ons door de buitenlucht aangebragt, zoo als Kramp, Jicht, Hoofdkramp, Aangeigtspijn, Kiespijn, Pijn of Verstijving in de leden enz., alsook Huidziekten van elken aard, Roos, Brand, Uitslag, Brandwonden en dergelijke meer, worden door de

Abshaubbin's of Anti-Rhumatische Watten

spoedig genezen, want zij nemen alle scherpe deelen uit vleesch en bloed weg, zonder de goede sappen te benadeelen of eenig orgaan stoornis toe te brengen. Lijders die geheel door het Rhumatiek verstijfd waren, zijn door het aanwenden dezer heilzame Watten van hunne pijnen en stijfheid bevrijd geworden.

Men zorge vooral dat men de echte bekome, door te letten of de pakjes wel gewikkeld zijn in lichtblaauw papier, waarop de gebruiks-aanwijzing is vermeld, de namen der 200 Depôthouders voorkomen en onderteekend is door den Bereider en Hoofd-Depôthouder

A. BREETVELT Az.,
Delft, Groote Markt, nevens de Waag,

die deze Watten, voor den prijs van 30 Cents per pakje, o. a. verkrijgbaar heeft gesteld te

H. J. Renken, Amsterdam, hoek Vijgendam en Warmoesstr.
W. A. Schade & Zn, in de Vlijt, idem Leidschestraat.
A. J. ten Veldhuijs, idem Rapenburg.
C. W. Eijfert, idem, Vijzelstraat bij de Singel.
Mej. C. J. Blank, idem, Kalverstraat, bij den Heiligen Weg.
J. C. Schwenge en de Greef, Reestr. bij de Keizersgracht, in de Nieuwe Fakkel.
D. Aders, idem Prinsengracht bij de Noordermarkt.
Iserief en C°, 's Hage, Veenestraat, in de Prijslijst.
J. H. Kellen, Rotterdam, Weste Wagenstraat.
A. Beijnardt, Rotterdam, Hoogstraat bij de Oostpoort.
A. van 't Hoofd, Leiden, Maasmansteeg bij de Vischmarkt.
N. H. Beusemaker en C°. te Leyden.
N. J. Sanders Gz., Leiden, Haarlemmerstraat.
A. D. Lfveu, Dordrecht.
W. Bares, Gorinchem.
Mej. de Wed. Bosman, Gouda.
F. A. G. van Deth, Gouda.
A. Prins, Zevenhuizen.
W. A. Hoek, Schiedam, Hoogstraat.
D. Boon, Brielle.
H. B. Gribbling, Hellevoetsluis.
Wouter Bleijsier, Vlaardingen.
L. J. B. Gribbling, Maassluis.
G. Wilhelmus, Woerden.
F. W. den Uil, Schoonhoven.
C. B. Verheul, Oudewater.
W. J. van Gameren, Leerdam.
L. Sakkers, Vianen.
A. van Wassenaar, Delftshaven.
A. Heijmans, Overschie.
A. Rodenburg, Berkel.
L. den Ohlen, Soetermeer.
Wed. Boon, Leidschendam.
W. Ligthelm, Voorburg.
A. Bots, Nieuwkoop.
Mej. de Wed. C. v. d. Meer, Noordwijk.
E. van Mansum, Hillegom.
J. Knol, Haarlemmermeer.
P. Kouwenhoven, Oud-Beijerland.
A. K. Beausar, Sommelsdijk.
Gebr. Kauling, Alphen.
J. Goudkade, Boskoop.
J. B. E. C. Schlattman, Bodegraven
Mej. Wilh. Volkering, Naaldwijk.
P. Kind, Maasland.
Mej. de Wed. van Duin, Lier.
E. Ruijsbroek, Schipluiden.
A. van der Doef, Wateringen.
A. v. d. Laan, Monster.
L. Kruijk, Poeldijk.
J. B. van Ravensteyn, 's Bosch.
Wed. M. Sweep, Breda.
M. Smeur, Bergen op Zoom.
P. E. J. Koene, Geertruidenberg.
Mej. de Wed. T. Mennen, Eindhoven.
Wassen v. d. Knikker, Tilburg.
W. van Asten, Helmond.
S. de Heer, Heusden.
Van Loon v. d. Biggelaar, Rozendaal.
A. Bak, Steenbergen.
Mej. S. M. Swinkels, Boxtel.
J. van Leeuwen Jr. Boxmeer.
Mej. J. H. de Jong, Oosterhout.
L. J. Loozen, Klundert.
Wed. C. F. Burgers, Prinsland.
J. A. Walter, Grave.
De Erven A. Witlox, Waalwijk.
Wed. A. Dekkers, Ravestein.
Mej. de Wed. Knikkhie, Schijndel.
Mej. de Wed. W. Kuypers, Veghel.
J. B. Branderhorst, Veen (bij Heusden).
M. Jansen-Meys, te Maastricht.
C. G. Vocke, Venlo.
Schreurs-Gerard, Roermonde.
W. F. G. Noman, Gennep.
Mej. Wed. H. Weijerhorst, Heerlen.
Mej. Gez. Prineen, Weert.

(2278)

R. BARTELS,

REGULIERS BREESTRAAT.

Ontvangen een groot Assortiment CHÂLES en DOEKEN, alsmede eene ruime keus der Nieuwste NAJAARSSTOFFEN. (2282)

VOOR HUISHOUDELIJK GEBRUIK

recommanderen wij onzen ruimen voorraad van

Tafelserviesen,

ONTBIJT- en THEESERVIESEN in Aardewerk en Porselein, effen wit en gedecoreerd.

RUSSISCH ZILVEREN Tafelgereedschap, in Zilver fatsoen en volmaakt op echt Zilver gelijkende. Deze kwaliteit is zuivere Nickel, onvervalscht en zonder bijmenging van eenig ander metaal.

ENGELSCHE TAFELMESSEN, Voorsnijmessen, Dessertmessen van het fijnste staal, met Ivoor, Balein, Natuurhoorn Hechten met en zonder Balance.

Fijne Kristallen en Half-Kristallen WIJN-MADERA-LIKEUR-GLAZEN, BIERGLAZEN, KARAFFEN, enz.

OLIE- en AZIJNSTELLEN, Zuur-, Peper-, Zout- en Mosterd-Stellen.

NIEUWE PLETEN DEKSELS met hermetische sluiting, passende op alle glazen.

Brittannia Metalen en ELECTRO PLATED-TREKPOTTEN, ROOMKANNETJES, SUIKERPOTTEN, SPOELKOMMEN, BOUILLOIRES, enz.

PETROLEUM TAFELLAMPEN,

HANG- EN MUURLAMPEN

van de soliedste Constructie en in de sierlijkste Modellen.

DE PETROLEUM NACHT- EN KOMFOORLAMPJES

van CORNELIS SCHAKEL,

het gemakkelijkste, zindelijkste en goedkoopste van alle Lampjes. *Een helder licht gevend, verbranden zij in 12 uren tijds naauwelijks ½ Ct. Petroleum.* Prijs 40 Cents per stuk.

C. SCHAKEL'S PETROLEUM-KANNEN in alle grootten, welke om hunne doelmatigheid en veiligheid veel bijval vinden.

VERKOOPHUIS. (2284)

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY. *Ziekten van gevorderden leeftijd.* Wanneer de mensch op jaren komt, wordt het zenuwgestel kwijnend, de omloop des bloeds gaat langzaam en de ligchamelijke vermogens nemen af. Nu komen de kongesties op den lever, aan de long en in het hoofd en deze worden gevolgd door waterzucht, borstkwaal of beroerte, waardoor de oude lieden zoo menigvuldig getroffen worden. Gewoonlijk wordt eerst de lever stijf, maar deszelfs werking kan spoedig hersteld worden door het kuiltje van de maag en de regterzijde ten minste tweemaal daags goed met de zalf in te wrijven en ter zelfder tijd de pillen te nemen. Door dezelfde behandeling worden de kongesties op ieder ander orgaan genezen; men behoeft daarbij maar alleen van plaats te veranderen en de zalf in wrijven, daar waar de kongestie plaats heeft. Steeds zal men ondervinden, dat de zalf en pillen spoedig en goed genezen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren Adama, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N° 251 en Nieuwendijk, L N°. 78, als Depôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. Grootendorst, depôthouder te *Utrecht*, G. Verhaart, depôthouder te *Prinsland* en bij Straatman, hoofd-depôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244 *Holloway's-Etablishment.* (1931)

Bij Wed. J. C. VAN KESTEREN en Zn is uitgegeven
de VIERDE DRUK, — VOLKSUITGAVE van

CHRISTEMEIJER'S BELANGRIJKE TAFEREELEN,

UIT DE GESCHIEDENIS DER

LIJFSTRAFFELIJKE REGTSPLEGING.

TWAALFTAL VERHALEN,

400 Bladz. Met Platen in geill. Omslagen. Prijs *f* 2.—

de TWEEDE DRUK, — VOLKSUITGAVE van

CHRISTEMEIJER'S NIEUWE TAFEREELEN

UIT DE GESCHIEDENIS DER

LIJFSTRAFFELIJKE REGTSPLEGING.

ZESTAL VERHALEN,

200 Bladz. Met Plaat in geill. Omslag. Prijs *f* 1.—
(2276)

(2119) G. W. VAN BELLE te Rotterdam, heeft uitgegeven en bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

Geschiedkundige Werken, Novellen en Gedichten

VAN

J. BOHL, JGz.

Op nieuw uitgegeven door een R. C. Pastoor.

N° 1. AVE MARIA.

Deze keurige bundel Verhalen, Gedichten en Mengelstukken, groot 256 bladz., versierd met een fijne staalgravure, wordt tegen *f* 1.— afgeleverd.

(2241) De Boekhandelaars PETIT & C°., te Rijsenburg, hebben uitgegeven:

HET

HEDENDAAGSCH PROTESTANTISME,

DOOR

Mgr DE SÉGUR.

Naar de 13e fransche uitgave.

200 pag. compresse druk . . . . *f* 0.65.

De *Kerkelijke Courant* zegt onder anderen van dit werkje het volgende:

„Zeker het wordt tijd, dat ook in Nederland de Katholieken tegen het zoo snel toenemend ongeloof gewapend worden, en dit boekje heeft in Frankrijk uitnemende diensten bewezen en is zeer geschikt, om dit ook in ons land te doen, wanneer wij een blik werpen op de verwoestingen door 't ongeloof allerwege in Europa aangerigt; wanneer wij zien, hoezeer de zedeloosheid, geldzucht, egoïsme, als gevolgen van het ongeloof, de maatschappij met den ondergang bedreigen, wie gevoelt zich dan niet opgewekt, om het heiligdom des geloofs bij de zijnen te bewaren.

„Intusschen wordt het meer en meer pligt voor Geestelijken, Ouders, Onderwijzers en allen die invloed op anderen uitoefenen om het ongeloof te bestrijden. Het werkje van Mgr de Ségur kan daartoe zeer dienstig zijn, en het is daarom dat wij alle godsdienstvrienden aanraden het kwistig te verspreiden."

BOEKHANDEL: C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Gedrukt en verkrijgbaar:

LEVEN

VAN DEN

H. ALOYSIUS VAN GONZAGA,

Beschermheilige der Katholieke Jeugd.

Naar de Italiaansche uitgave van Cepari,

BEWERKT DOOR

S. VAN DEN ANKER, Pr.

Met Kerkelijke Goedkeuring.

Prijs 75 Cents.

Gebonden in linnen band met verguldon rug *f* 1.20.

Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.